

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2835
Ημερομ. Κατάθεσης: 1/7/2022

Χάρης Καστανίδης
Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης
Ερμού 10- 54625 Θεσσαλονίκη
Ξενοκράτους 18- 10676 Αθήνα
Τηλ.: 210 7247961

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 29.06.2022

Προς τους Υπουργούς Εργασίας και Δικαιοσύνης

Θέμα: Προβλήματα κατά την εφαρμογή του προγράμματος «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων Νομικών Σχολών για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος δικηγόρου» χρηματοδοτούμενο από το ΕΣΠΑ.

Κύριοι Υπουργοί,

Ασκούμενοι δικηγόροι, οι οποίοι απασχολούνται στα Δικαστήρια και Εισαγγελίες της χώρας, μέσω του προγράμματος ΕΣΠΑ «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων Νομικών Σχολών για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος δικηγόρου», καταγγέλλουν τη μη πρόβλεψη τόσο στη σύμβαση, όσο και στην Υπουργική απόφαση, αδειών ασθενείας και αναψυχής, για όσο χρονικό διάστημα οι ανωτέρω απασχολούνται στο εν λόγω πρόγραμμα, καθώς επίσης και το θολό τοπίο, που περιβάλλει τη β' φάση του προγράμματος και αφορά στους όρους απασχόλησης ασκουμένων δικηγόρων σε δικηγορικά γραφεία και δικηγορικές εταιρείες, ελλείπει της σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Με την παρούσα αναφορά μου, σας επισυνάπτω το Υπόμνημα της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Θεσσαλονίκης- Ε.Α.Ν.Δι.Θ., με το οποίο ζητούν την άμεση τροποποίηση των υφιστάμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών των ασκουμένων δικηγόρων, απασχολούμενων στα δικαστήρια μέσω ΕΣΠΑ και τη χορήγηση άδειας αναψυχής μετ' αποδοχών, όπως προβλέπει η εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, όπως και την πρόβλεψη αναρρωτικών αδειών σε περίπτωση ασθενείας. Τέλος, ζητούν την άμεση έκδοση Υπουργικής Απόφασης που θα προβλέπει την διαδικασία υλοποίησης της β' φάσης του προγράμματος σχετικά με την απασχόληση των ασκουμένων δικηγόρων από τον Σεπτέμβριο σε δικηγορικά γραφεία και εταιρείες.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Χάρης Καστανίδης

ΕΝΩΣΗ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- Ε.Α.Ν.ΔΙ.Θ.

Προς τον Υπουργό Εργασίας, κ. Κ. Χατζηδάκη

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Κ. Τσιάρα

Θεσσαλονίκη, 20.06.2022

Αξιότιμε κύριοι Υπουργοί,

Όπως είναι γνωστό, το Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Αποφοίτων Νομικών Σχολών για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος δικηγόρου» χρηματοδοτούμενο από το ΕΣΠΑ, το λεγόμενο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης στα Δικαστήρια για ασκούμενους/ες δικηγόρους, ξεκίνησε στα τέλη Αυγούστου του 2021, με δεκάδες ασκούμενους/ες δικηγόρους να απασχολούνται καθημερινώς σε Δικαστήρια και Εισαγγελίες.

Παρά την λειτουργία του προγράμματος για πάνω από οκτώ μήνες, την εμφάνιση περιοδικών προβλημάτων (όπως τις σημαντικές καθυστερήσεις στις πληρωμές των ασκούμενων) και τις κινήσεις προς βελτίωση της κατάστασης, τόσο από την Ένωσή μας, όσο και από άλλους θεσμικούς φορείς, δύο ζητήματα παραμένουν άλυτα και επιδέχονται της άμεσης αντιμετώπισης:

Α) Το ζήτημα των αδειών αναψυχής και το ζήτημα των αδειών ασθενείας

Σύμφωνα με την σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του/ της ασκούμενου/ης και του Υπουργείου Δικαιοσύνης ως φορέα υλοποίησης του προγράμματος: «4.3. Κάθε ασκούμενος Δικηγόρος έχει δικαίωμα δικαιολογημένης απουσίας για λόγους ανωτέρας βίας που τεκμηριώνεται από την έκδοση σχετικών αποδεικτικών εγγράφων από Δημόσια Αρχή. Με

την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων κατά το χρονικό διάστημα της δικαιολογημένης απουσίας, ο ασκούμενος Δικηγόρος εξακολουθεί να λαμβάνει την προβλεπόμενη αμοιβή. Στην περίπτωση που η απουσία του Ασκούμενου Δικηγόρου υπερβεί το 5% της παρούσας χρονικής διάρκειας της Σύμβασης, μετά από απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης Παραλαβής Έργου (ΕΠΠΕ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και την σύμφωνη γνώμη του Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης, δύναται είτε η Άσκηση να παραταθεί αυτοδίκαια και μετά την παρέλευση της συμβατικής ημερομηνίας προκειμένου να συμπληρωθεί το απαραίτητο 12μηνο, είτε η Άσκηση να διακοπεί για όσο χρόνο διαρκεί ο λόγος της ανωτέρας βίας. 4.4. Αδικαιολόγητη απουσία του Ασκούμενου Δικηγόρου θα συνιστά αντίστοιχη των ημερών απουσίας του μείωση της αμοιβής του. Για κάθε ημέρα αδικαιολόγητης απουσίας θα υπάρχει περικοπή κατά 1/25 της μηνιαίας αμοιβής. Σε περίπτωση που η αδικαιολόγητη απουσία του Ασκούμενου Δικηγόρου υπερβεί το 5% της παρούσας χρονικής διάρκειας της Σύμβασης, μετά από απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης Παραλαβής Έργου (ΕΠΠΕ) και την σύμφωνη γνώμη του Φορέα Υποδοχής Πρακτικής Άσκησης, δύναται είτε να καταγγέλλεται αρμοδίως η παρούσα Σύμβαση με αποτέλεσμα την απένταξη του Ασκούμενου Δικηγόρου από το Πρόγραμμα είτε να παρατείνεται αυτοδίκαια το χρονικό διάστημα της Άσκησης πέραν της συμβατικής ημερομηνίας μέχρι να συμπληρωθεί το απαραίτητο 12μηνο, άνευ ετέρας αποζημίωση».

Καμία πρόβλεψη επομένως δεν υφίσταται, ούτε συνάγεται από κάποιο άλλο σημείο της σύμβασης ή της Υπουργικής Απόφασης, για άδεια αναψυχής, αναγκαία για κάθε άνθρωπο (εντάσσεται στο κεφάλαιο για την ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία κατά το ευρωπαϊκό εργατικό δίκαιο) που απασχολείται σε μία εργασία για ένα διάστημα 12 μηνών.

Άλλωστε κάτι τέτοιο επιβάλλεται και από το ενωσιακό δίκαιο, με το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 και το άρθρο 31 παρ. 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Μάλιστα, η εν λόγω οδηγία τυγχάνει άμεσης εφαρμογής στους εργαζόμενους του δημοσίου τομέα (εν προκειμένω εργοδότης είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης) χωρίς καν την διαπίστωση της συνδρομής του βαθμού εξάρτησης, όπως το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε σε σειρά αποφάσεών του (C-178/04, C-428/09, C-519/09 κα).

Και αντίθετη να ήταν όμως, στην προκειμένη περίπτωση πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις διαπίστωσης της εξάρτησης, καθώς πρόκειται για εργασία με αυτοπρόσωπη παροχή σε έναν εργοδότη, σε συγκεκριμένο

τόπο και χρόνο παροχής και ακολουθώντας τις οδηγίες και τις εντολές του εργοδότη (εν προκειμένω το Υπ. Δικαιοσύνης ως εργοδότης αναθέτει τον ασκούμενο στον «υπεύθυνο της άσκησης» για να παρέχει την εργασία του).

Επομένως, ακόμα και κατά το εθνικό δίκαιο, μπορεί να θεωρηθεί ως σύμβαση εξαρτημένης εργασίας με βάση το τεκμήριο εξαρτημένης εργασίας του αρ. 1 ν. 3846/10, με το οποίο οι συμβάσεις απασχολούμενων, που παρέχουν υπηρεσίες για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, θεωρούνται ότι υποκρύπτουν εξαρτημένη εργασία, εφόσον η εργασία παρέχεται αυτοπροσώπως, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στον ίδιο εργοδότη για 9 συνεχείς μήνες.

Για τον χαρακτηρισμό των ασκούμενων και μαθητευόμενων ως εργαζομένων, μάλιστα, το ΔΕΕ στην απόφαση C-428/09 (σκέψεις 21-30) έκρινε, πως «το κύριο χαρακτηριστικό της εργασιακής σχέσης είναι, ακριβώς, το γεγονός ότι ένα άτομο παρέχει, κατά τη διάρκεια ορισμένου χρόνου, σε άλλο και υπό τη διεύθυνσή του, υπηρεσίες έναντι των οποίων λαμβάνει αμοιβή» και ότι «μολονότι, κατά την απόφαση περί παραπομπής, οι απασχολούμενοι, δυνάμει συμβάσεων συμμετοχής στην παροχή εκπαίδευσης, δεν εμπίπτουν σε ορισμένες διατάξεις της Γαλλικής Εργατικής Νομοθεσίας, εντούτοις υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η *suī generis* νομική φύση της εργασιακής σχέσεως από πλευράς εθνικού δικαίου, δεν ασκεί επιρροή επί της ιδιότητας του εργαζομένου, υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης (βλ. C-116/06)», ενώ στο άρθρο 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/391 «ως εργαζόμενος ορίζεται κάθε πρόσωπο, που απασχολείται από έναν εργοδότη, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευομένων».

Συμπερασματικά λοιπόν, οι ασκούμενοι του προγράμματος εμπίπτουν στην έννοια του εργαζομένου κατά το ενωσιακό δίκαιο, δικαιούνται ως εκ τούτου την άδεια αναψυχής μετ' αποδοχών του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88, την οποία όμως αδικαιολόγητα και παράλογα το Υπουργείο Δικαιοσύνης εμμένει να αρνείται την παροχή της. Παρά τις οχλήσεις μας προς αρκετές Διοικήσεις Δικαστηρίων και τα καθημερινά ερωτήματα συναδέλφων, καμία επαρκής απάντηση δεν δόθηκε από τους φορείς υλοποίησης του Προγράμματος. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση που ασκούμενος/η νοσήσει σοβαρά ή χρειαστεί για λόγους υγείας να λείψει παραπάνω από το 5% της προβλεπόμενης άδειας ασθενείας.

Β) Το ζήτημα εφαρμογής του Προγράμματος σε δικηγορικά γραφεία και εταιρείες.

Το ως άνω αναφερόμενο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης θα εφαρμοστεί και σε δικηγορικά γραφεία και εταιρείες και το χρονικό διάστημα της άσκησης σε αυτά θα είναι έως έξι (6) μήνες. Εδώ και αρκετούς μήνες, κάθε δικηγόρος που δικαιούται κατά τον Κώδικα Δικηγόρων να έχει ασκούμενο/η δύναται να αιτηθεί την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα. Όμως, το Υπουργείο Δικαιοσύνης εδώ και μήνες καθυστερεί αδικαιολόγητα να εκδώσει την σχετική Υπουργική Απόφαση για την γνωστοποίηση των όρων υλοποίησης της δεύτερης φάσης του προγράμματος στα δικηγορικά γραφεία και εταιρείες. Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη, καθώς οι ασκούμενοι του α' κύκλου θα κληθούν να εργαστούν στα δικηγορικά γραφεία από τις αρχές Σεπτεμβρίου, χωρίς αμφότερες οι πλευρές μέχρι και σήμερα να γνωρίζουν ούτε τον τρόπο επιλογής, ούτε τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, ούτε και τους όρους υλοποίησης του προγράμματος ΕΣΠΑ.

Για τους λόγους αυτούς Αιτούμαστε

1. Την άμεση τροποποίηση των υφιστάμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών των ασκούμενων δικηγόρων απασχολούμενων στα δικαστήρια μέσω ΕΣΠΑ και την χορήγησή τους άδειας αναψυχής μετ' αποδοχών, όπως προβλέπει η εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, όπως και την πρόβλεψη αναρρωτικών αδειών σε περίπτωση ασθένειας.
2. Την άμεση έκδοση Υπουργικής Απόφασης που θα προβλέπει την διαδικασία υλοποίησης της β' φάσης του προγράμματος σχετικά με την απασχόληση των ασκούμενων δικηγόρων από τον Σεπτέμβριο σε δικηγορικά γραφεία και εταιρείες.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ιωάννης Τρασανίδης

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γεώργιος Παπαγεωργίου